Vlaams Parlement

1288 (2017-2018) – Nr. 1
ingediend op 4 oktober 2017 (2017-2018)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Cathy Coudyser, Jos Lantmeeters, Marius Meremans,
Manuela Van Werde, Piet De Bruyn en Jan Peumans

betreffende de inbetalinggeving van cultuurgoederen ter voldoening van de erfbelasting

verzendcode: CUL

INHOUD

Context 3

Inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting 4

Aanpassing van de regelgeving..... 4

Cijfers..... 8

Knelpunten in de huidige regelgeving 8

Definitie van kunstwerken..... 9

Procedure..... 9

Conceptnota Vlaamse Regering – krachtlijnen 9

Aanbevelingen voor een gewijzigde regelgeving voor de inbetalinggeving van cultuurgoederen om te voldoen aan de erfbelasting..... 10

Definitie van Kunstwerken 10

Procedure..... 11

In aanmerking genomen waarde voor de vereffening van de erfbelasting . 12

Bestemming van cultuurgoederen die in betaling gegeven worden..... 13

Derde-betalersregeling bij een inbetalinggeving om te voldoen aan de erfbelasting 14

Bekendmaking van de maatregel 15

Context

Jarenlang al wordt geëxpliciteerd dat erfbelasting een alternatieve financierings- of middelenbron zou kunnen zijn om de Collectie Vlaanderen[1] uit te breiden. De budgetten van de collectiebeherende instellingen (musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken) in Vlaanderen zijn immers ontoereikend om de verwerving van cruciale collectiestukken (sleutelwerken) mogelijk te maken. Ook de slagkracht van het Topstukkenfonds biedt geen oneindige financiële mogelijkheden voor de aankoop van topstukken en sleutelwerken. In januari 2016 pleitte de Topstukkenraad in zijn advies 'inzake een mogelijke herziening van het Topstukkendecreet en inzake de opdracht van het topstukkenfonds' onder meer daarom voor een meer performante regeling voor de betaling van erfbelasting met kunstwerken.[2]

De mogelijkheid om erfbelasting te vereffenen door de inbetalinggeving van kunstwerken bestaat al sinds 1985. Artikel 145, §1, 4°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen (1992) en het Wetboek der Successierechten maken het voor de gewesten en voor sommige openbare machten en instellingen mogelijk om kunstwerken in hun bezit te krijgen, ofwel door afgifte van de kunstwerken om de erfbelasting te betalen, ofwel door giften in de vorm van kunstenwerken. De kunstwerken moeten wel tot het roerend cultureel erfgoed van het land behoren of internationale faam genieten. De huidige regeling voor de inbetalinggeving van erfbelasting van kunstwerken wordt evenwel ervaren als bijzonder complex en weinig soepel, wat de voorwaarden betreft.[3]

Sinds 1 januari 2015 is het Vlaamse Gewest volledig bevoegd voor de regelgeving over de erfbelasting. Al sinds de vijfde staatshervorming, en met ingang van 1 januari 2002, zijn de gewesten bevoegd voor de regelgeving over de erfbelasting. Toch is het pas sinds 1 januari 2015 dat de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) bevoegd is voor de inning ervan. Daardoor werd de regeling voor de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting een volle bevoegdheid van de Vlaamse Regering.

In de beleidsnota Cultuur 2014-2019 gaat de Vlaamse minister van Cultuur Sven Gatz in op de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting. "Een andere piste tot versterking van deze prioritaire collecties en de Collectie Vlaanderen vormt de 'inbetalinggeving van cultuurgoederen om te voldoen aan erfbelasting': Met de overname van de dienst van die belasting wordt Vlaanderen per 1 januari 2015 volledig bevoegd voor deze regeling. Ik zal, samen met mijn collega bevoegd voor Financiën en Begroting, nagaan hoe deze regeling geactualiseerd kan worden in het kader van de integratie van de erfbelasting in de Vlaamse Code Fiscaliteit.".

In de beleidsbrief Cultuur 2015-2016[4] wordt alleen in de regelgevingsagenda verwezen naar een initiatief dat in voorbereiding zou zijn. In een later bezorgd schriftelijk antwoord van de minister, naar aanleiding van vragen van mevrouw Cathy Coudyser tijdens de bespreking van de begrotingsopmaak 2016 en de beleidsbrief Cultuur 2015-2016, over de concrete intenties met betrekking tot de inbetalinggeving van kunstwerken, gaf de minister aan dat het zijn bedoeling is om over de erfbelasting in 2016 een kabinettenwerkgroep samen met het kabinet van de minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen, op te starten. In die

1 De Collectie Vlaanderen is het geheel van de publieke cultureelerfgoedcollecties in Vlaanderen, met onder meer de collectie van de Vlaamse Gemeenschap.
2 Gatz, S. (2016). *Parlementaire vraag van Coudyser C., nr. 241 – bijlage 1 (2015-2016)*. Vlaams Parlement, Brussel.
3 Schauvliege, J., Beleidsnota Cultuur 2009-2014.
4 Gatz, S. (2015). *Bespreking Beleidsbrief Cultuur 2015-2016, bijlage*. Vlaams Parlement, Brussel.

werkgroep zou ook de optimalisering van de regeling voor de inbetalinggeving van cultuurgoederen aangekaart worden.

In het voorjaar van 2015 werd een mondelinge parlementaire vraag gesteld over de inbetalinggeving van cultuurgoederen om te voldoen aan de erfbelasting. In het antwoord sprak de Vlaamse minister van Cultuur toen het voornemen uit om na te gaan of en waar de regeling nog aangepast kan worden met het oog op een grotere performantie. Ook de vraag hoe de regeling beter bekendgemaakt kan worden, zou in dat kader aan bod komen.[5]

Het voornemen om werk te maken van een meer performante regeling voor de betaling van erfbelasting met kunstwerken werd ook opgenomen in de conceptnota 'Naar een duurzame cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen: Een langetermijnvisie voor cultureel erfgoed en cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen' van maart 2016.[6] Tijdens de parlementaire bespreking van de beleidsbrief Cultuur 2016-2017 liet de Vlaamse minister van Cultuur in het schriftelijke antwoord op vragen van mevrouw Cathy Coudyser optekenen dat hij de mogelijkheden die de Topstukkenraad in zijn voorstellen voor een dergelijke erfbelasting heeft geformuleerd, zou nagaan in nauw overleg met zijn collega-minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen.

In juli 2017 heeft de Vlaamse Regering de conceptnota 'Een langetermijnvisie voor aanvullende financiering en ondernemerschap in de Vlaamse cultuursector' goedgekeurd. Die nota bevat een beperkte aanzet tot een herziening van de regelgeving over de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting. Daarnaast wordt in die nota verwezen naar het onderzoek van de mogelijkheden om topstukken in nalatenschappen gedeeltelijk vrij te stellen van erfbelasting.

Met deze conceptnota wil de N-VA-fractie zelf een aantal concrete voorstellen formuleren waaraan een aangepast, verbeterd systeem voor de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting, zou moeten beantwoorden.

In de volgende rubrieken van deze conceptnota wordt eerst ingezoomd op de aanpassing van de regelgeving sinds 1985. Daarna komen een aantal cijfers aan bod en worden de knelpunten in het huidige systeem ontleed. Finaal worden een aantal aanbevelingen voor een nieuwe, meer performante regelgeving geformuleerd.

Inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting

– Aanpassing van de regelgeving

De regeling dat de erfbelasting kon worden vereffend door de inbetalinggeving van kunstwerken werd mogelijk gemaakt door de wet van 1 januari 1985, die was ingediend door Mark Eyskens, de toenmalige federale minister van Financiën. Aanleiding van de invoering van dat beleidsinstrument was de nalatenschap van de weduwe van René Magritte die stierf in februari 1986.[7] Daarom werd midden oktober 1986 een nieuw wetsontwerp ingediend met als doel de inwerkingtreding

[5] Gatz, S. (2015). *Parlementaire vraag van Schryvers K, nr. 2319 (2014-2015)*. Vlaams Parlement, Brussel.

[6] Gatz, S. (2016). Naar een duurzame cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen: Een langetermijnvisie voor cultureel erfgoed en cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen.

[7] Zie onder andere Het Volk, 'Miljoenencollectie naar het buitenland? Erfgenamen van Magritte kunnen erfbelasting niet betalen' en Le Soir van 24 september 1986, 'Eyskens: "Magritte ne nous échapera pas: je m'en porte garant"'; De Nieuwe Gazet van 25 september 1986, 'Dewael bij minister van Financiën. Eyskens zoekt een oplossing voor de Magritte-erfenis'; De Financieel Economische Tijd van 27 september 1986, 'Nationale vzw, erfbelasting in natura, tweesporenbeleid om Magritte te behouden'.

van de nieuwe betalingsvoorwaarden voor erfbelasting, die was ingevoerd bij de wet van 1 januari 1985, te vervroegen tot 1 januari 1986.[8] Op die manier zouden de betalingsvoorwaarden nog toegepast kunnen worden op de nalatenschap van de weduwe van Magritte. Op 3 februari 1987 verscheen de zogenaamde wet-Magritte[9] in het Belgisch Staatsblad, samen met het bijbehorende uitvoeringsbesluit[10]. De wet trad retroactief in werking, waardoor in extremis een manier gevonden werd om de schilderijen van Magritte in België te houden, voor zover de erfgenamen aan de erfbelasting wilden voldoen door middel van kunstwerken. Omdat een van de erfgenamen van de weduwe zich daartegen verzette, werd haar collectie uiteindelijk voor aanzienlijke bedragen verkocht bij Sotheby's in Londen.[11] De nieuwe regeling kon evenwel ook gebruikt worden om de erfbelasting te vereffenen die verschuldigd was op de nalatenschap van mevrouw Maria van Breetwater, de echtgenote van kunstschilder Felix De Boeck.[12]

De inbetalinggeving van kunstwerken werd in 1985 opgenomen in artikel 83/3 van het Wetboek der Successierechten. Die wet installeerde twee commissies die belast werden met de schatting van de kunstwerken. In 2001 werd het Wetboek der Successierechten gewijzigd: artikel 83/3 werd aangepast en er werd een artikel 83/4 ingevoegd.[13] Sinds de wet van 2001 zijn de twee commissies samengevoegd tot één commissie, met vertegenwoordigers van de gemeenschappen, de federale musea en de ambtenaren van Financiën. Terwijl het systeem tussen 1985 en 2001 amper functioneerde, zorgde de wetswijziging van 2001 ervoor dat meer gevallen van inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting plaatsvonden. Artikel 48 en 49 van de programmawet van 11 juli 2005[14] brachten op hun beurt wijzigingen aan in artikel 83/3 en 83/4 van het Wetboek der Successierechten.

De initiële regelgeving over de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de verschuldigde erfbelasting bepaalde dat cultuurgoederen die aanvaard werden door de minister van Financiën, eigendom werden van de federale overheid. De afgifte impliceerde een volle eigendomsoverdracht ten voordele van de federale overheid. De federale overheid gaf de goederen, in haar hoedanigheid als eigenaar, in bewaring aan een federale wetenschappelijke instelling. Daarnaast betaalde de federale overheid de tegenwaarde van de cultuurgoederen aan de gewesten.

In de periode daarna leidden twee belangrijke en impactvolle dossiers, namelijk de collectie-Gillion-Crowet en de collectie-Janssen, ertoe dat de vroegere regelgeving werd gewijzigd. Na de wijziging op basis van de programmawet van 2005 werd het gewest waar de erfenis openviel, eigenaar van de collectie. Voor de federale overheid verviel zo de zware budgettaire last van de betaling van de verworven stukken aan de gewesten.

Door de wijziging van artikel 83/4 door de programmawet van 2005 beschikte de commissie die de overheid over deze materie adviseerde, over één afgevaardigde

---

8 Parl.Doc., Kamer, nr. 628/1-86/87 van 17 oktober 1986.

9 Wet van 12 januari 1987 tot wijziging van artikel 18 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (Belgisch Staatsblad, 3 februari 1987).

10 Koninklijk besluit van 20 januari 1987 betreffende de afgifte van kunstwerken ter betaling van erfbelasting (Belgisch Staatsblad, 3 februari 1987).

11 De Standaard van 28 maart 2001, 'Makkelijker erfenisrechten betalen met kunstwerken'.

12 Van De Voorde, A. (2003). *Mark Eyskens: politicus-professor tussen woord en daad: een biografie*. Lannoo, Tielt.

13 Wet tot wijziging van de gevolgen voor de inkomstenbelastingen van schenkingen aan de Staat en tot wijziging van de regeling voor de aangifte van kunstwerken ter betaling van erfbelasting (Belgisch Staatsblad, 5 juli 2001).

14 Programmawet van 12 juli 2005 (Belgisch Staatsblad, 17 juli 2005). http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2005071130.

per gewest. Voor de erfenissen die in het eigen gewest openvielen, had de afgevaardigde van dat gewest een vetorecht voor de aanvaarding van cultuurgoederen die werden gebruikt om te voldoen aan de erfbelasting. De Vlaamse Regering heeft op 5 oktober 2006 de vertegenwoordiger[15] in de bijzondere commissie, vermeld in artikel 83/3 en 83/4 van het Wetboek der Successierechten, voor het Vlaamse Gewest voorgedragen.

Met toepassing van de nieuwe regeling aanvaardde het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de art-nouveaucollectie-Gillion-Crowet (een inbetalinggeving ter waarde van 21.673.500 euro). Het Vlaamse Gewest aanvaardde op zijn beurt eind 2006 de precolumbiaanse kunstcollectie van Paul en Dora Janssen (inbetalinggeving ter waarde van 8.114.312 euro)[16].[17]

Sinds de vijfde staatshervorming, met ingang van 1 januari 2002, zijn de gewesten bevoegd voor de regelgeving over de erfbelasting. Toch is het pas sinds 1 januari 2015 dat het Vlaamse Gewest volledig bevoegd is voor de regelgeving inzake erfbelasting, toen de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) bevoegd werd om de erfbelasting te innen. De regeling voor de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting werd daardoor een volle bevoegdheid van de Vlaamse Regering.[18]

Artikel 224 van het decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013[19] voegt in de Vlaamse Codex Fiscaliteit een artikel 3.4.3.0.2 in, dat gebaseerd is op artikel 83/3 en 83/44 van het Wetboek der Successierechten.

Artikel 3.4.3.0.2 luidt als volgt:

"§1. Iedere erfgenaam, legataris of begiftigde kan verzoeken de uit hoofde van een nalatenschap invorderbare erfbelasting geheel of ten dele te betalen door de afgifte van kunstwerken waarvan de Vlaamse Regering op eensluidend advies van een bijzondere commissie erkent dat ze tot het roerend cultureel erfgoed van het Vlaamse Gewest behoren of dat ze internationale faam genieten.

Om ter betaling te kunnen worden aangeboden, moeten de kunstwerken in hun geheel deel uitmaken van de nalatenschap of op de dag van het overlijden in hun geheel toebehoren aan de overledene of aan zijn langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende of aan de erfgenamen, legatarissen of begiftigden. Het bewijs daarvoor kan worden geleverd door alle wettelijke middelen, met inbegrip van getuigenissen en vermoedens, maar met uitsluiting van de eed.

---

15 Ministerieel besluit tot benoeming van de leden van de bijzondere commissie:
"a) mevrouw Katrien Van Boxstael, adjunct van de directeur bij het toenmalige Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management, Departement Algemene Zaken en Financiën, afdeling Financieel Management;
b) de heer Hedwig Van der Borght, directeur-generaal van het toenmalige Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management, Departement Algemene Zaken en Financiën. Van de voornoemde kandidaten zou in principe de eerst aangeduide kandidaat benoemd worden door de federale minister van Financiën, tenzij de evenwichtige samenstelling van de commissie iets anders vereist.".

16 De collectie werd in langdurige bewaring gegeven aan het Museum aan de Stroom (MAS) in Antwerpen.

17 Kunsten en Erfgoed. *Erfbelasting: nieuwe regelgeving*. http://www.kunstenenerfgoed.be/nl/beleid/cultureel-erfgoed/erfbelasting.

18 De erkenning van giften in de vorm van kunstwerken bleef wel een federale aangelegenheid, waardoor in de bijzondere commissie nog steeds een vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest namens de Vlaamse Regering zitting heeft.

19 Vlaamse Regering, Ontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, stuk 114 (2014-2015) – Nr. 1. Ingediend op 15 oktober 2014 (2014-2015). http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2014-2015/g114-1.pdf.

De uitzonderlijke betalingswijze, vermeld in het eerste lid, is afhankelijk van de formele aanvaarding van het aanbod door de Vlaamse Regering. Die formele aanvaarding houdt ook in dat de verschuldigde erfbelasting geacht wordt ontvangen te zijn voor de waarde van de aangenomen kunstwerken.

Als de Vlaamse Regering de betaling in kunstwerken maar verkiest voor een deel van de aangeboden werken, betekent de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie dat aan de aanvragers. De aanvragers hebben vervolgens een maand vanaf de betekening de tijd om aan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie mee te delen of ze hun aanbod van afgifte intrekken of aanpassen.

Als de Vlaamse Regering de betaling door middel van kunstwerken weigert, betekent de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie de verwerping van het aanbod van de afgifte aan de aanvragers.

De ter betaling aangeboden kunstwerken worden, ongeacht of ze deel uitmaken van de nalatenschap, geschat door de bijzondere commissie, vermeld in het eerste lid, en worden geacht te worden aangeboden tegen de waarde die bij de voorafgaande schatting is vastgesteld. Als het kunstwerk deel uitmaakt van de nalatenschap, wordt de waarde die is vastgesteld bij de voorafgaande schatting daarenboven in aanmerking genomen voor de berekening van de erfbelasting. De kosten die verbonden zijn aan de schatting, worden voorgeschoten door de verzoekers. Ze worden door het Vlaamse Gewest gedragen als de Vlaamse Regering de inbetalinggeving geheel of ten dele aanvaardt.

De erfgenamen, legatarissen of begiftigden dienen de schattingsaanvraag met een aangetekende brief in bij de bijzondere commissie, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan aanvullende regels voor de inbetalinggeving vastleggen.

§2. De bijzondere commissie, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, heeft tot taak de Vlaamse Regering een bindend advies te geven over:
1° de vraag of de ter betaling aangeboden kunstwerken tot het roerend cultureel erfgoed van het Vlaamse Gewest behoren of internationaal befaamd zijn;
2° de ontvankelijkheid van de schattingsaanvraag;
3° de geldwaarde van de aangeboden kunstwerken.

De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling, de kennis die over de verschillende disciplines aanwezig moet zijn, de wijze van benoeming van de leden, het voorzitterschap, de organisatie en de werking van de bijzondere commissie, vermeld in paragraaf 1, eerste lid.

Voor de kennis en de samenstelling, vermeld in het tweede lid, bewaakt de Vlaamse Regering dat er voldoende deskundigheid op het vlak van cultureel erfgoed aanwezig is."[20].

In artikel 3.4.3.0.3 tot en met 3.4.3.0.8 van het besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013[21] worden de aanvullende regels voor de inbetalinggeving vastgelegd.

Daarna heeft Annemie Turtelboom, de toenmalige Vlaamse minister, bevoegd voor de fiscaliteit, de financiën en de begrotingen, bij ministerieel besluit de leden

[20] Vlaamse Codex Fiscaliteit, http://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1023499.html.
[21] Besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit, http://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1023515.html.

aangesteld van de bijzondere commissie[22] die werd belast met de erkenning en waardering van kunstwerken die tot het roerend cultureel erfgoed van het Vlaamse Gewest behoren of die internationale faam genieten in het kader van de betaling van de erfbelasting zoals vastgesteld in artikel 3.4.3.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit en artikel 3.4.3.0.8, §1, van het besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit.[23] [24]

– Cijfers

Onder de oude regeling werd in de periode 1987-2003 in negen gevallen gebruikgemaakt van het stelsel van de inbetalinggeving. In vijf gevallen werd het aanbod aanvaard: door het Vlaamse Gewest in 1988, door het Waalse Gewest in 1988 en door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 1996 en twee keer in 1999. In één geval werd het aanbod gedeeltelijk aanvaard (door het Waalse Gewest in 1993). Op die manier werden erfbelastingen betaald voor een totale som van 23.645.000 Belgische frank, omgerekend 586.144 euro.[25]

Onder de regeling die van toepassing werd na de aanpassing van de regelgeving in 2001, werd in vier gevallen de inbetalinggeving van cultuurgoederen aanvaard voor de vereffening van de verschuldigde erfbelasting: tweemaal door het Waalse Gewest en eenmaal door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en door het Vlaamse Gewest.

Uit een parlementaire vraag blijkt dat in de voorbije tien jaar maar in twee nalatenschappen die waren opengevallen in het Vlaamse Gewest, een aanvraag is ingediend voor de uitzonderlijke betaalmogelijkheid om erfbelasting te vereffenen door de inbetalinggeving van kunstwerken. In 2006 werd de aanvraag positief beantwoord en werd de inbetalinggeving toegestaan in één nalatenschap voor een bedrag van 8.114.312,57 euro. In 2007 werd één aanvraag ingediend, maar die werd afgewezen omdat de kunstwerken niet voldeden aan de kwalitatieve vereisten.[26]

Knelpunten in de huidige regelgeving

In de inleiding van deze conceptnota is er al op gewezen dat de huidige regeling voor de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting, ervaren wordt als bijzonder complex en weinig soepel, wat de voorwaarden betreft. In het tweede deel van deze nota wordt dieper ingegaan op een aantal knelpunten in de huidige regelgeving.

---

22 De commissie bestaat uit tien leden: drie leden zijn aangesteld in hun hoedanigheid als werknemer van de Vlaamse Belastingdienst, twee leden in hun hoedanigheid van personeelsleden van het beleidsdomein Cultuur van de Vlaamse overheid en vijf leden in hun hoedanigheid van vertegenwoordigers van de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang (Topstukkenraad).

23 *Ministerieel besluit van 27 maart 2015 tot benoeming van de leden van de bijzondere commissie belast met de erkenning en waardering van kunstwerken die tot het roerend cultureel erfgoed van het Vlaamse Gewest behoren of die internationale faam genieten voor de toepassing van artikel 3.4.3.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit*. http://www.etaamb.be/nl/ministerieel-besluit-van-27-maart-2015_n2015035524.html.

24 Turtelboom, A. (2015). *Schriftelijk antwoord op parlementaire vraag nr. 248 van 26 maart 2015*. http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1125850.

25 Draye, A. (2006). *Studieopdracht naar de problematiek, mogelijkheden en opportuniteiten van de Vlaamse bevoegdheid op het vlak van erfbelasting, voor de collectieopbouw van de Vlaamse musea en erfgoedinstelling en voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap*. Universiteit Hasselt, Hasselt.

26 Turtelboom, A. (2015). *Schriftelijk antwoord op parlementaire vraag nr. 248 van 26 maart 2015*.

– Definitie van kunstwerken

Momenteel bevat het decretale kader geen wettelijke definitie voor het begrip 'kunstwerken'. Over het algemeen wordt het begrip 'kunstwerk' meestal geassocieerd met de beeldende kunsten. Omdat een eenduidige definitie ontbreekt, wordt het begrip momenteel administratief zeer ruim geïnterpreteerd en worden allerlei cultuurgoederen (schilderijen, beeldhouwwerken, tekeningen, prenten, wandtapijten, boeken, manuscripten, archieven, films, muziekinstrumenten, porselein, juwelen, glaswerk, meubilair enzovoort) aanvaard als 'kunstwerk'. In verschillende andere Europese landen (bijvoorbeeld in Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland) wordt eveneens geopteerd voor een ruime benadering van het begrip 'kunstwerken', zodat roerende goederen zoals boeken, manuscripten, juwelen en wetenschappelijke voorwerpen ook aanvaard kunnen worden.

Een ruime interpretatie van het begrip 'kunstwerken' hoeft op zich geen probleem in te houden. Het verrijken en verbreden van de publieke collectie van de Vlaamse Gemeenschap met andere cultuurgoederen die niet tot de beeldende kunsten behoren, is zeker verdedigbaar én zelfs wenselijk. Want ook cultuurgoederen uit andere kunstvormen dan de beeldende kunsten zoals archieven, manuscripten en dergelijke, kunnen behoren tot belangrijk roerend cultureel erfgoed voor Vlaanderen.

Het ontbreken van een duidelijke definitie in de huidige regelgeving kan wel voor juridische onzekerheid zorgen. De toekomstige regelgeving moet daarom zorgen voor meer juridische zekerheid door een duidelijke definitie voorop te stellen.

– Procedure

De grootste bekommering over de huidige regelgeving heeft betrekking op de gehanteerde procedure. Zo wordt aangegeven dat de aanvraagprocedure vrij omslachtig en complex is. Bovendien is er bij het opstarten van de procedure ook zeer weinig zekerheid over de al dan niet succesvolle afloop ervan.

Verder bevat de regelgeving momenteel niet de mogelijkheid om vooraf (informeel of formeel) na te gaan of (1) de kunstwerken aan de kwalitatieve vereisten voldoen en (2) aan welke erfgoedinstelling(en) de in betaling aanvaarde kunstwerken zouden moeten worden afgegeven.

Daarnaast zijn er in de huidige regelgeving geen termijnen vastgesteld waarbinnen de bijzondere commissie een advies moet verstrekken en de minister van Financiën een beslissing moet nemen over het aanbod tot inbetalinggeving, gecombineerd met een wettelijk vermoeden van aanvaarding of verwerping van het aanbod tot inbetalinggeving als er na het verstrijken van die termijnen nog geen beslissing werd genomen.

Bovendien heeft de verschuldigde van de erfbelasting ook geen recht op uitkering van het saldo als de geschatte waarde van het cultuurgoed of de cultuurgoederen hoger is dan de verschuldigde erfbelasting.

Conceptnota Vlaamse Regering – krachtlijnen

In de conceptnota aan de Vlaamse Regering, die midden juli 2017 goedgekeurd werd, geeft de Vlaamse minister van Cultuur aan dat het in eerste instantie zijn bedoeling is om via een betere en ruimere informatieverstrekking de regeling bekend te maken bij notarissen en het grote publiek.

Verder zal de allang beloofde werkgroep van Financiën en Cultuur die de mogelijkheden en voorwaarden onderzoekt om de regeling performanter te maken, in het

najaar van 2017 opgestart worden. Een betere focus op de erflater en op specifieke aspecten van kunstenaarsnalatenschappen wordt als prioritair aangekondigd.

Ook verdient de vrij complexe, omslachtige procedure bijzondere beleidsmatige aandacht, net als het feit dat de erfgenamen niet gecompenseerd worden voor de meerwaarde van in betaling gegeven kunstwerken die een hogere geschatte waarde hebben dan de verschuldigde erfbelasting.

Bovendien acht de Vlaamse Regering het ook wenselijk dat bij de optimalisering van de regeling voor de inbetalinggeving van kunstwerken, onder bepaalde voorwaarden een gedeeltelijke vrijstelling van erfbelasting voor topstukken in nalatenschappen wordt vastgesteld. Op die manier vermijdt de Vlaamse overheid dat die topstukken op korte termijn verkocht moeten worden en daardoor naar het buitenland verdwijnen. Dat aspect van de thematiek komt in deze conceptnota niet aan bod.

Aanbevelingen voor een gewijzigde regelgeving voor de inbetalinggeving van cultuurgoederen om te voldoen aan de erfbelasting

De N-VA-fractie heeft er vertrouwen in dat een meer performante, minder complexe en meer soepele regelgeving voor de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de erfbelasting, een waardevol en krachtig alternatief financieringsmiddel zou kunnen zijn om de Collectie Vlaanderen verder uit te bouwen.

Het is een vaststaand feit dat de mogelijkheid om te voldoen aan een verschuldigde erfbelasting door inbetalinggeving van cultuurgoederen momenteel te weinig aangewend wordt. Er kan dan ook gesproken worden van een ondergewaardeerd instrument om collecties te verrijken. Onder meer door de omvangrijke, complexe procedure en de onzekere uitkomst van een opgestarte procedure wordt er momenteel veeleer uitzonderlijk gebruikgemaakt van dit instrument. Bovendien zou het instrument ook beter bekendgemaakt moeten worden bij zowel collectiebeherende instellingen en notarissen als bij particulieren.

Hieronder worden, voortbouwend en in overeenstemming met de krachtlijnen die de Vlaamse Regering heeft uitgezet, een aantal aanbevelingen geformuleerd waaraan de toekomstige regelgeving volgens de N-VA-fractie minstens zou moeten voldoen.

– Definitie van kunstwerken

De erfbelasting moet worden vereffend door cultuurgoederen die kunstwerken zijn. De kunstwerken moeten in hun geheel tot de nalatenschap behoren of op de dag van het overlijden in hun geheel eigendom zijn van de erflater en de langstlevende echtgenoot, of van de erfgenamen, legatarissen en begiftigden.

In de rubriek over de knelpunten in de huidige regelgeving is al aangehaald dat in de huidige regelgeving geen definitie van het begrip 'kunstwerk' verankerd werd. Een enge interpretatie van het begrip 'kunstwerk' zou uitsluiten dat andere cultuurgoederen (archieven, films, muziek enzovoort) in aanmerking komen voor de inbetalinggeving. In de praktijk wordt het begrip momenteel evenwel zeer ruim geïnterpreteerd.

Om op dit ogenblik in aanmerking te komen voor de toepassing van het systeem, moeten de aangeboden kunstwerken (1) tot het roerend cultureel erfgoed van het Vlaamse Gewest behoren of (2) internationaal befaamd zijn.

Het is natuurlijk de bedoeling van het instrument om een alternatief financieringsinstrument te zijn voor de versterking en uitbreiding van de Collectie Vlaanderen.

Om tot een doordachte en kwaliteitsvolle versterking van de Collectie Vlaanderen te komen, moeten gerichte keuzes gemaakt worden in het aankoop- en verwervingsbeleid.

Vertrekkend vanuit die ambitie lijkt het daarom aangewezen om het instrument toe te passen op cultuurgoederen[27], en prioritair aan te wenden voor een verwervingsbeleid van topstukken[28] en sleutelwerken[29]. Ook de Topstukkenraad pleitte in zijn advies over een mogelijke herziening van het Topstukkendecreet en over de opdracht van het Topstukkenfonds, voor een meer performante en aanmoedigende regeling voor het in betaling geven van topstukken en sleutelwerken.

Door het toepassingsgebied op die manier vast te leggen, wordt er tevens over gewaakt dat het toepassingsgebied ruimer is dan alleen de beeldende kunsten en wordt tegelijkertijd een hoge kwalitatieve toetssteen toegepast.

– Procedure

Bij herhaling werd aangegeven dat de huidige procedure (te) lang en (te) ingewikkeld is. Bovendien ligt de uiteindelijke beoordeling van de opportuniteit tot inbetalinggeving momenteel nog steeds bij de Vlaamse minister, bevoegd voor de fiscaliteit, de financiën en de begrotingen. Daardoor kunnen financiële motieven uiteindelijk nog steeds de voorrang krijgen op 'culturele' motieven. Het verdient daarom aanbeveling om in de toekomstige regelgeving de opportuniteit van de inbetalinggeving te laten beoordelen door de volledige Vlaamse Regering.

Verder zijn er momenteel geen termijnen vastgesteld waarbinnen de bijzondere commissie een advies moet verstrekken en de minister van Financiën een beslissing moet nemen over het aanbod tot inbetalinggeving. Evenmin bestaan er bepalingen over een wettelijk vermoeden van aanvaarding of verwerping van het aanbod tot inbetalinggeving als er na het verstrijken van die termijnen nog geen beslissing is genomen. In de toekomstige regelgeving moeten billijke en proportionele termijnen worden vastgesteld waarbinnen de bijzondere commissie een advies moet verstrekken en de beleidsvoerders een beslissing moeten nemen.

Ook is het essentieel dat er in de toekomstige regelgeving een voorafgaande ruling of overeenkomst mogelijk wordt gemaakt tussen de erflater en de overheid over de aanvaarding van de aangeboden stukken en de waardering ervan met het oog op de inbetalinggeving. De huidige regelgeving bevat geen mogelijkheid voor een toekomstige erflater om een verzoek tot inbetalinggeving in te dienen. In Nederland kunnen natuurlijke personen al tijdens hun leven de minister van Financiën verzoeken om een intentieverklaring af te geven waaruit blijkt dat bepaalde cultuurgoederen die tot hun eigendom behoren, na hun overlijden in aanmerking komen om in betaling gegeven te worden voor de voldoening van de erfbelasting.

De invoering van de mogelijkheid om bij leven enige zekerheid te krijgen over de vraag of bepaalde cultuurgoederen na het overlijden van de eigenaar in betaling gegeven kunnen worden om te voldoen aan de erfbelasting, zou een belangrijke stimulans zijn voor de erflater om aan successieplanning te doen. Zo heeft een

[27] Definitie van cultuurgoed: een roerend goed dat, of een verzameling die behoort tot een of meer van de categorieën, vermeld in de bijlage bij verordening (EG) nr. 116/2009.

[28] Een roerend goed of een verzameling geldt als topstuk als het vanwege de archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis ervan voor de Vlaamse Gemeenschap als zeldzaam en onmisbaar beschouwd moet worden.

[29] Sleutelwerken zijn belangrijke cultuurgoederen die in aanmerking komen voor opname in de Topstukkenlijst of die een sleutelrol vervullen in het collectieprofiel van onze binnen het Vlaamse niveau ingedeelde musea, erfgoedbibliotheken en archieven maar wegens de hoge kostprijs niet door de musea, erfgoedbibliotheken of archieven zelf verworven kunnen worden.

erflater die zeer begaan is met de toekomst van zijn collectie, al bij leven zekerheid over wat ermee zal gebeuren.

Het voornemen om meer in te zetten op voorafgaande rulings en overeenkomsten bij leven, kan bespoedigd en versterkt worden door de ontwikkelingen in het erfrecht, onder impuls van de wet van 31 juli 2017[30]. In het erfrecht bestond er namelijk nog een verbod om overeenkomsten te sluiten over niet-opengevallen nalatenschappen. De recent goedgekeurde wet beoogt evenwel een versoepeling van het verbod en probeert tegemoet te komen aan de bekommering van veel ouders om zelf, en in overleg met de toekomstige erfgenamen, hun nalatenschap te regelen. Zo introduceert de wet het instrument van de 'globale erfovereenkomst'. Dat instrument biedt de ouders de mogelijkheid om in overleg met de kinderen overeenkomsten te sluiten over de toewijzing en verdeling van hun nalatenschap.

Er moet ernstig bekeken worden of dergelijke maatregelen en andere instrumenten een extra waarborg en stimulans kunnen geven om bij leven in te zetten op het aangaan van sluitende overeenkomsten en rulings tot inbetalinggeving van kunstwerken. De ruling of overeenkomst kan ook andere afspraken over de overname van de cultuurgoederen bevatten.

– In aanmerking genomen waarde voor de vereffening van de erfbelasting

Douceur als extra stimulans?

De huidige regeling gaat ervan uit dat de inbetalinggeving geacht wordt te zijn uitgevoerd voor de waarde die de bijzondere commissie aan de cultuurgoederen toekent. Die waarde is gelijk aan de waarde van de cultuurgoederen in het economische verkeer. Het mag evenwel geen verrassing zijn dat de erfgenamen, mogelijk in tegenstelling tot de erflater, in de eerste plaats op zoek zullen gaan naar winstmaximalisatie. De erfgenamen, legatarissen of begiftigden zullen altijd proberen om kunstwerken te verkopen tegen een hogere prijs dan de marktprijs of er minstens de marktprijs zelf voor te krijgen. Als een openbare verkoop aan erfgenamen de kans geeft om een kunstwerk te verkopen voor een hogere prijs dan de verschuldigde erfbelasting aan het Vlaamse Gewest, zullen ze zich uiteraard bij voorkeur daarop beroepen omdat dat gunstiger is dan gebruik te maken van de inbetalinggeving.

In andere Europese landen werden daarom systemen ontwikkeld waarbij de marktwaarde van de cultuurgoederen, vermeerderd met een bepaalde marge, in aanmerking genomen wordt voor de vereffening van de erfbelasting. In Nederland kunnen cultuurgoederen in betaling gegeven worden voor een bedrag dat gelijk is aan de waarde in het economische verkeer, vermeerderd met 20%. In het Verenigd Koninkrijk wordt een bedrag bijgeteld dat gelijk is aan 25% van de belastingen die op de waarde van de cultuurgoederen betaald hadden moeten worden bij de openbare verkoop ervan.

Als de decreetgever het stelsel aantrekkelijker wil maken en ernaar wil streven het systeem interessanter te maken om topstukken en sleutelwerken te verwerven, lijkt het daarom aangewezen om ook in Vlaanderen een extra stimulans in te bouwen. De doelstelling van het instrument is namelijk dat erfgenamen, legatarissen en begiftigden de voorkeur geven aan een betaling in natura van hun erfbelasting, in plaats van een betaling in speciën met geld dat afkomstig is van de openbare verkoop van de cultuurgoederen. In het eerste geval krijgen de cultuurgoederen een publieke bestemming, terwijl in het tweede geval de kans bestaat dat die cultuurgoederen de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest verlaten.

[30] Wet van 31 juli 2017 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de erfenissen en de giften betreft en tot wijziging van diverse andere bepalingen ter zake.

Daarom moet een financiële analyse worden gemaakt om te kijken of cultuurgoederen in betaling gegeven kunnen worden voor een bedrag dat gelijk is aan de (internationale) waarde van het goed, vermeerderd met een bepaald percentage. Het spreekt voor zich dat een dergelijke douceur met de nodige omzichtigheid bekeken moet worden en er in dat kader gezocht moet worden naar een evenwicht tussen enerzijds het geven van een (bijkomende) doelmatige en doeltreffende stimulans, en anderzijds de budgettaire gevolgen (bijkomende gederfde inkomsten). Een meerwaarde van 20 à 25% lijkt het overwegen waard als stimulans, gelet op de bestaande regelingen in andere Europese landen.

Mogelijkheden bij een geschatte waarde van cultuurgoederen die hoger is dan de te betalen erfbelasting

Een van de nadelen van de huidige procedure, die experts geregeld aanhalen, bestaat erin dat er momenteel geen recht op uitkering van het saldo bestaat als de geschatte waarde van de cultuurgoederen hoger is dan de erfbelasting die moet worden betaald.

Een voorbeeld: een erfgenaam moet 300.000 euro aan erfbelastingen betalen, maar de marktwaarde van het geërfde cultuurgoed bedraagt om en bij de 1 miljoen euro. In dat geval zal de erfgenaam waarschijnlijk veeleer geneigd zijn om het goed te verkopen op de private markt, waardoor hij, na betaling van zijn erfbelasting, nog 700.000 euro overhoudt. Daardoor mist de Vlaamse Gemeenschap de kans om het cultuurgoed te verwerven en het een publieke bestemming te geven, en bestaat de kans dat het cultuurgoed Vlaanderen zal verlaten.

In eerste instantie zou er onderzocht kunnen worden of het een wenselijke, dan wel realistische piste is om erfgenamen te vergoeden voor (een deel van) het saldo als de geschatte waarde van de cultuurgoederen hoger is dan de te betalen erfbelasting. Daarmee wordt de financiële incentive om te opteren voor een verkoop op de private markt (deels) weggenomen. Wel moet er rekening mee gehouden worden dat deze piste juridisch-technisch mogelijkerwijs niet evident is en dat ze, naast de gederfde erfbelasting, ook een extra budgettaire uitgave voor de Vlaamse overheid zal betekenen.

In tweede instantie zou het een idee kunnen zijn om te onderzoeken of in dergelijke gevallen geen samenwerking opgezet kan worden tussen verschillende (publieke of private) actoren om te vermijden dat gekozen wordt voor een verkoop op de private markt. Neem bijvoorbeeld het bovenstaande geval waarbij het cultuurgoed 1 miljoen euro waard is, maar de verschuldigde erfbelasting maar 300.000 euro bedraagt. In de huidige regeling zou de erflater of de erfgenaam 700.000 euro verlies maken als hij opteert voor de inbetalinggeving van het kunstwerk om te voldoen aan de erfbelasting. Als de overheid echter een of meer binnenlandse partners (private collectioneurs, banken, musea enzovoort) zou kunnen vinden die bereid zijn om die 700.000 euro bij te passen, zou het die partners in ruil daarvoor wel een aantal jaar 'eigenaar' of gebruiker van het cultuurgoed kunnen laten worden, vóór het goed uiteindelijk eigendom wordt van het Vlaamse Gewest. Een dergelijke constructie zou, als ze praktisch en juridisch realiseerbaar is, de slagkracht van het instrument kunnen vergroten en de kans kunnen verhogen dat het cultuurgoed toch (uiteindelijk) eigendom wordt van de Vlaamse overheid, zonder dat de Vlaamse overheid daarvoor middelen uit de begroting moet uittrekken om de erfgenamen te kunnen vergoeden.

– Bestemming van cultuurgoederen die in betaling gegeven worden

Sinds 1 januari 2015 behoort ook de inning van de erfbelastingen tot de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest. Toch is het al sinds de wijziging door de programmawet van 2005 zo dat de in betaling gegeven cultuurgoederen eigendom worden

van het gewest waar de nalatenschap die aanleiding gegeven heeft tot toepassing van de regeling, is opengevallen. Na de vijfde staatshervorming is het evenwel niet langer de federale minister van Financiën, maar wel de gewestelijke minister van Financiën die bepaalt welke bestemming de cultuurgoederen krijgen.

De gewestelijke minister van Financiën neemt de finale beslissing, maar baseert zijn beslissing op het advies dat de bijzondere commissie hem over de kunstwerken voorlegt. Die bijzondere commissie adviseert de gewestelijke minister van Financiën over de vraag of de aangeboden kunstwerken (1) tot het roerend cultureel erfgoed van het Vlaamse Gewest behoren of (2) internationaal befaamd zijn. Bij een positief antwoord op een van de twee voorwaarden, doet de bijzondere commissie een uitspraak over de meest geschikte bestemming van de aangeboden kunstwerken.

Als de inbetalinggeving aanvaard wordt, draagt het Vlaamse Gewest de goederen die het in eigendom heeft gekregen, over aan een museum of een erfgoedinstelling van de Vlaamse Gemeenschap. Maar het is evengoed mogelijk dat ze in bruikleen of in een andere juridische vorm aan een museum of een erfgoedinstelling van de Vlaamse Gemeenschap worden overgedragen.

Zoals hierboven in de rubriek over de procedure al is voorgesteld, zou de beslissing over de opportuniteit om de inbetalinggeving te aanvaarden, tot de bevoegdheid van de voltallige Vlaamse Regering behoren.

Momenteel bevat de huidige regelgeving geen concrete bepaling die de collectieopbouw van musea en erfgoedinstellingen kan faciliteren. Bij onze noorderburen speelt de overweging dat de cultuurgoederen zouden moeten passen binnen de collectie van een bepaald museum, een rol bij de beslissing of de goederen als inbetalinggeving aanvaard worden om te voldoen aan de erfbelasting.

Ook in Vlaanderen heeft de Vlaamse Regering het voornemen om de Collectie Vlaanderen doordacht te versterken, op basis van beredeneerde keuzes en een onderbouwd waarderingskader. Daarom wordt voorgesteld dat de beslissing om de inbetalinggeving van cultuurgoederen te aanvaarden, meer wordt ingeschakeld voor een weloverwogen versterking van de Collectie Vlaanderen. De opportuniteit om in te gaan op de inbetalinggeving van de kunstwerken moet op die manier ook worden beoordeeld op basis van het toekomstige collectieplan Vlaanderen, waardoor op een doordachte manier ingezet wordt op collectieopbouw en op de verwerving van cultuurgoederen die passen in de vormgegeven collectieplannen.

– Derde-betalersregeling bij een inbetalinggeving om te voldoen aan de erfbelasting

De gewesten zijn sinds de vijfde staatshervorming autonoom bevoegd voor regelgevende initiatieven over de erfbelasting. Sinds 1 januari 2015 nam het Vlaamse Gewest ook de inning van de erfbelasting over, waardoor de erfbelasting een volledige bevoegdheid van het Vlaamse Gewest werd. Zowel het Vlaamse Gewest als het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is momenteel (volledig) bevoegd om een regeling uit te werken voor de inbetalinggeving van cultuurgoederen. Daarnaast werd bij de zesde staatshervorming een vroegere residuaire federale bevoegdheid overgeheveld naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, meer bepaald de biculturele aangelegenheden van gewestelijk belang met betrekking tot de schone kunsten, het cultureel patrimonium, de musea en de andere wetenschappelijk-culturele instellingen. Door die overheveling zou het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bijvoorbeeld een museum kunnen oprichten en daarvoor onder meer de voorwaarden kunnen bepalen voor de toekenning van subsidies voor de oprichting, de verwerving van collecties, de bescherming van gebouwen en collecties, of het onthaal van bezoekers.

Beide evoluties samen maken het zeer waarschijnlijk dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest via een eigen regeling voor de inbetalinggeving van kunstwerken sterker zal inzetten op collectieverwerving met het oog op een (nog op te richten) eigen museum en daardoor een sterker collectiebeleid zal kunnen voeren. Hoewel er geen beperking ingevoerd zou worden op de uitoefening van bevoegdheden door beide gemeenschappen, bestaat daardoor wel de kans dat waardevolle cultuurgoederen aan de Collectie Vlaanderen onttrokken zullen worden.

Omdat er geen beperking ingevoerd zou worden op de uitoefening van de bevoegdheden door beide gemeenschappen en er terechte vragen gesteld worden naar de exacte inhoud van het begrip 'gewestelijk belang', wordt voorgesteld om te onderzoeken of een derde-betalersregeling uitgewerkt kan worden tussen het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om zo het collectiebeleid van de Vlaamse Gemeenschap te versterken.

Een dergelijke regeling zou er in grote lijnen als volgt kunnen uitzien: als er een erfenis openvalt in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de erfgenamen of de erflater de verschuldigde erfbelasting aan het Brusselse Gewest willen vereffenen via de inbetalinggeving van cultuurgoederen of kunstwerken, zou de Vlaamse Regering, conform de nog te wijzigen regeling en procedure, kunnen bepalen of het kunstwerk al dan niet aanvaard wordt en waar het terecht moet komen. Als 'wederdienst' zou het Vlaamse Gewest het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kunnen vergoeden voor de gederfde erfbelasting.

– Bekendmaking van de maatregel

De decretale aanpassingen zijn noodzakelijk om het instrument minder complex en performanter te maken, met flexibeler voorwaarden. Net zo belangrijk zal het worden om het instrument in Vlaanderen algemener bekend te maken bij het publiek, de collectioneurs, de collectiebeherende instellingen zoals musea, archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken, en de notarissen. Er is behoefte aan een betere en ruimere informatieverstrekking over het bestaan van de regeling. Momenteel blijkt de kennis over de regeling veeleer beperkt te zijn. Er moet gewezen worden op de waarde van het instrument voor het verrijken van museale collecties, en bij uitbreiding van de hele Collectie Vlaanderen.

In die optiek werd op het sectormoment 'Witboek aanvullende financiering cultuur' gesuggereerd dat er een handleiding zou kunnen worden opgesteld, die daarna breed verspreid wordt bij uiteenlopende doelgroepen. Daarvoor zou bijvoorbeeld een beroep kunnen worden gedaan op de Koning Boudewijnstichting, de koepel van notarissen, en erfgoedstichtingen en andere organisaties die families informeren over de mogelijkheden om nalatenschappen voor te bereiden.

Cathy COUDYSER
Jos LANTMEETERS
Marius MEREMANS
Manuela VAN WERDE
Piet DE BRUYN
Jan PEUMANS